

VARMISTIN

Päijät-Hämeen maakuntajoukkojen lehti 2/25

DRAMAATTINEN SOTILASILMAILU?

Uudistettu sotilaspoliisikoulutusohjelma Hälvälässä.

VARMISTIN

VARMISTIN on Päijät-Hämeen maakuntajoukkojen lehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Seuraava numero ilmestyy syyskuussa 2025. Aineisto sitä varten on toimitettava 30.8.2025 mennessä.

ISSN 2242-4679 (painettu)
ISSN 2737-2685 (verkkojulkaisu)

Päätoimittaja

Jenni Paasio
jenni.paasio@maakuntakomppania.fi

Mainokset

Varmistin ry
Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen tukiyhdistys
Päätoimittaja Jenni Paasio
jenni.paasio@maakuntakomppania.fi

Jäsenrekisteriasiat

jasenasiat@varmistin.fi

Yhdistyksen posti

Varmistin ry, PL 182, 15101 Lahti

Päijät-Hämeen Maakuntakomppania

PL 5, 15701 LAHTI

Käyntiosoite Hämeen aluetoimisto, Kirkkokatu 12
0299 484 190 (ma-pe virka-aikana)

VMP-upseeri

Eero Virtanen
eero.virtanen@mil.fi

Alueupseeri

kapteeni Timo Matilainen
0299 484 122
timo.matilainen@mil.fi

Päivystäjä

0299 484198
paivystaja@phmaakk.fi

Painopaikka Padasjoen kirjapaino

Kuvat kannessa, infisivulla ja sisällyssivulla:
Jenni Paasio ja Salla Korvanen

VARMISTIN RY

www.varmistin.fi

www.facebook.com/varmistin

www.linkedin.com/company/varmistin

@varmistin #varmistin

PÄIJÄT-HÄMEEN MAAKUNTAKOMPPANIA

www.maakuntakomppania.fi

www.facebook.com/phmaakk

www.instagram.com/phmaakk

@phmaakk #phmaakk

*Taisteluensiapukurssi löytyy
myös PVMoodlesta.*

VARMISTIN NRO 2

13.6.2025

17. vuosikerta

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Päätoimittaja 4

Puheenjohtaja 5

Aluetoimisto 6

MKJ 7

Kognitiivinen sodankäynti 8

TST-EA 10

Huhti-Hälvä 12

Ampumapäivä 15

Sotilasilmailu 16

Suunnistusvinkit 17

Vaikeneva tiedustelija – osa 1 18

PÄÄTOIMITTAJA

Maanpuolustuksen syke arjessa

Kesäkuu on jo hyvässä vauhdissa, ja Varmistin-lehden uusin numero tarjoaa jälleen monipuolisen katsauksen maanpuolustuksen ajankohtaisiin teemoihin. On hienoa nähdä, miten aktiivisesti Varmistin ry:n jäsenet sekä Hämeen paikallispataljoonan reserviläiset pitävät yllä maanpuolustustahtoa ja -taitoa monin eri tavoin.

Tämän lehden sivuilla pääsette sukeltamaan syvemmälle toukokuun ampumapäivän tunnelmaan, nappaamaan talteen hyviä suunnistusvinkkejä ja toivottavasti ymmärtämään paremmin kognitiivisen sodankäynnin monimutkaista maailmaa. Maailma muuttuu kovaa vauhtia, ja meistä jokainen tarvitsee kykyä sopeutua; meidän pitäisikin oppia jatkuvasti uusia taitoja, jotka ovat elintärkeitä niin digitaalisessa kuin fyysisessäkin maailmassa.

Ei unohdeta myöskään konkreettisempaa puolta, kun sotilasilmailu vie ajatukset korkeuksiin ilmatähtystyksen pariin. Lisäksi Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kevään kurssit tarjosivat mahdollisuuksia oman osaamisen kehittämiseen. Kurseja on tulossa jatkuvasti lisää, joten kannattaa seurata aktiivisesti MPK:n koulutuskalenteria osoitteessa: <https://koulutuskalenteri.mpk.fi/Koulutuskalenteri>

Vaikka elämässä välillä koetaan, että ”eihän tässä nyt mitään hätää ole”, niin pieni varautuminen ei koskaan ole pahitteeksi. Varmistin ry:n toiminnan ytimessä on juuri tämä: tarjota mahdollisuus kehittää taitoja, joita ei toivottavasti koskaan tarvita, mutta jotka ovat korvaamattomia, jos tarve vaatii. Jokainen Varmistin-lehden lukija ja toimintaan osallistuva on tärkeä osa laajempaa kuvaa. Maanpuolustus ei ole vain suurten linjojen vetämistä, vaan se on tuhansien pienten tekojen summa – se on juuri sitä arkea, jota me jokainen elämme ja omalta osaltamme rakennamme.

Hämeen Maakuntajoukolle annettu tuki 3/2025 mennessä oli jo **150 323,48 €** eikä tämä edes sisällä joukolle ohjattuja lahjoitusmateriaaleja eikä muuta vastikkeetta saatua tukea. Varmistin-yhdistyksen kautta voit ohjata tukesi suoraan sinne missä se vaikuttaa.

Hyvää kesää!

Jenni

jenni.paasio@maakuntakomppania.fi

P.S. Varmistin ry kaipaa viestintäosaamista. Viestintäjaokseen tarvitaan osallistujia ja lehteen tietenkin aina kirjoittajia. Olethan yhteydessä päätoimittajaan tai puheenjohtajaan!

Osallistu turvallisuuden tekemiseen.

Liity henkilöjäseneksi.

Varmistimen henkilöjäsen saa kotiinsa tai sähköpostiinsa Varmistin-lehden, jossa tuettavan joukon toiminta tulee eläväksi. Varmistin on myös ampumaseura, jolla on rata- vuoroja ja koulutusta. 35 euron jäsenmaksusta jäävä tuotto-osuus käytetään muiden varojen tapaan tukemiseen. Liity verkossa: varmistin.fi – Liity jäseneksi.

Liitä yrityksesi tai yhteisösi kannatusjäseneksi.

Kannatusjäsenmaksu on 100 euroa tai vapaavalintainen suurempi summa. Se käytetään suoraan tukeen. Liity verkossa: varmistin.fi – Jäsenlomake. Kannatusjäsenmaksu laskutetaan antamaasi osoitteeseen.

Varmistin ry. voi sääntöjensä mukaan vastaanottaa rahattai tavaralahjoituksia tahoilta, jotka sitoutuvat yhdistyksen sääntöjen mukaiseen varojen käyttöön, tai perintöjä tahoilta, joiden tiedetään hyväksyneen yhdistyksen tarkoituksiperät. Tavaralahjoitusten tulee olla tuettavan joukon käyttöön sopivia, sillä yhdistyksellä ei ole edellytyksiä tavaran myyntitoimintaan.

KERÄYSTIEDOT

Tilinumero IBAN FI21 4212 0010 3108 58, BIC ITLFIHHR
Rahankeräysluvan saaja ja toimeenpanija: Varmistin ry.
Rahankeräysluvan myöntäjä: Poliisihallitus

Luvan numero: RA/2022/249 (21.2.2022)

Keräyksen toimeenpanoaika: 21.2.2022–

Kerätyillä varoilla tuetaan vapaaehtoisista maanpuolustuskoulutusta erityisesti Päijät-Hämeen maakuntajoukon jäsenten osaamista kehittäen. Varoilla tuetaan maakuntajoukon kouluttajien ja asiantuntijoiden osallistumista maksullisiin kouluttaja- ja muita oikeuksia antaviin koulutuksiin sekä osaamista kehittäviin koulutuksiin, maksetaan kutsuttujen ulkopuolisten kouluttajien palkkioita. Varoilla hankitaan koulutus- ja koulutuksessa tarvittavaa välineistöä ja tarvikkeita. Varoja voidaan käyttää myös maakuntajoukon koulutuksen tarvitsemien palvelujen, esimerkiksi tietotekniikka- ja televiestintäpalvelujen sekä tilapalvelujen, hankkimiseen.

Puheenjohtaja

Varautuminen on viisautta

Luin tuossa juuri tuoreen artikkelin Suomen turvallisimmasta paikasta. Missä kannattaisi asua, jos sota syttyisi. Artikkelista nousi minulle kuitenkin paikkaa tärkeämpiä asioita. Sen fyysisen sijainnin rinnalle henkinen aseointuminen. Asia, joka koskee ihan jokaista, kaikkialla ja kaiken aikaa.

Kaiken taustalla on sen pohtiminen, mitä ja miten minä yksilönä toimin, jos jotain sattuu. Ja jopa sen harjoittelu, kuten omalla kohdalla kun vuosia sitten keskitalvella oli 72 h sähköt poissa. Mitä sitten teen, kun laulun sanoja lainaten ”kelle mä soitan nyt?” ei olekaan mahdollista?

Maakuntajoukot harjoittelevat erilaisia tilanteita varten, erilaisissa ympäristöissä. Siihen me Varmistimen puitteissa annamme tukea mahdollisuuksiemme ja kykyjemme mukaan. Jotta nuo aktiivit pystyvät toimimaan, tarvitaan myös kaikkien muiden omaehtoista valmistautumista. Omaehtoinen valmistautuminen lähtee ihmisestä ja leviää ihmisten kesken.

Artikkelissa nostettiin esiin naapuriapu, luontevaa kun tuo turvallisin paikka on oikeasti hiljaisella maaseudulla. Kenen kanssa me tänään ja tässä arjessa luomme verkostoja ”naapuriavun” antamiseksi ja saamiseksi? Henkinen kriisinkestävyys on tunnistettu *Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa* kaikkien yhteiseksi asiaksi, josta jokainen osaltaan on vastuussa.

Tuon kriisinkestävyyden taustalta, ja maakuntajoukkojen toimintakykyynkin liittyen, löytyy siis arjen varautuminen. Miten minä pärjään poikkeusoloissa? Jos juokseva vesi ja sähkö ovat poikki, mitä minä sitten teen? Me olemme erityisen tottuneita toimimaan yhteiskuntaan, onhan sen toimivuuden rakentaminen ja ylläpitäminen osa kansallista DNA:tamme. Samalla vanha viisaus sanoo ”ei vara venettä kaada”.

Kaikilla ei ole edes tietoa siitä, miten voisi varautua. Osaa pelottaa jo ajatellakin varautumista, koska tuntuu että se on uhan kutsumista. Tutkijat ovat kuitenkin osoittaneet, että kun on tietoinen ratkaisumalleista, niin silloin yllättäväätkään tilanteet eivät lamaannuta, vaan päästään nopeasti eteenpäin ja pysytään toimintakykyisinä.

Maakuntajoukot valmistautuvat omaan tehtäväänsä. Meidän muiden on hyvä valmistautua omiin rooleihimme silloin kun yhteiskuntamme kompuroi jostain syystä. Kysymys, joka meidän jokaisen kannattaa esittää itsellemme onkin ”miten minä autan muita varautumaan ja miten minä itse varaudun hankaliin tilanteisiin?”. Tuohon vastaamalla saamme paremmat yöunet. Ja maakuntajoukoissa mukana olevat tietävät, että kyllä se kotiväki siellä pärjää, kun me hoidamme omat hommamme täällä. Se on todellista henkistä kriisinsietokykyä.

Turvallista kesää, ja ollaan arjessa varautuneita niin järvilä kuin luonnossakin!

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/166024/VN_2025_1.pdf?sequence=4&isAllowed=y
<https://www.hs.fi/suomi/art-2000011150811.html>

Turvallisin terveisin

Kari I. Mattila

Puheenjohtaja

Varmistin ry

<https://varmistin.fi>

p. 0400 428 950

<https://www.linkedin.com/in/kariimattila/>

P.S. Varmistin ry on mukana Hennala Herää -tapahtumassa, joka järjestetään 17.8.2025. Myös maakuntajoukko on mukana ja järjestää pienen toimintaesityksen. Kannattaa siis tulla paikalle!

Varmistin ry.

www.varmistin.fi

jasenasiat@varmistin.fi

ALUETOIMISTO

Tervehdys hyvät Varmistimen lukijat!

Kesä lähestyy vauhdilla ja Hämeen paikallispataljoonan alkuvuoden tiivis harjoitusputki on päätöksessään. Kesäkaudella harjoitustoimintaa vielä jatketaan fyysisen toimintakyvyn testauksella, ja heti kesälomakauden jälkeen luvassa on vuoden toinen paikallispuolustusharjoitus. Alkuvuoden harjoitusten tavoitteet saavutettiin mielestäni erittäin hyvin, ja joukkojen suorituskykyä kehitettiin niissä olennaisesti ja asetettujen painopisteiden mukaisesti. Alkuvuodesta aluetoimistolla laadittiin pidemmän aikavälin suunnitelmaa Hämeen paikallispataljoonan joukkojen harjoittamiseen liittyen. Suunnitelma mahdollistaa sekä paikallispataljoonan karkisuurituskykyjen ylläpidon että valikoitujen joukkojen suorituskyvyn noston suunniteltujen ensimmäisten tehtävien vaatimusten edellyttämälle tasolle.

Kuten edellisessä lehdessä kirjoitin, Puolustusvoimien kehittämisen painopiste on siirtymässä etupainoisesti maapuolustuksen suorituskykyjen ja joukkojen kehittämiseen. Paikallispuolustuksen rooli maapuolustuksen valtakunnallisen kattavuuden turvaajana vahvistuu. Paikallispuolustuksen kehittämistä jatketaan edellisen puolustuselonteon linjausten mukaisesti, ja paikallisjoukoilla on jatkossa entistä suurempi rooli kokonaisturvallisuuden varmistajana vastuualueellaan. Tämä edellyttää, että yhteistyötä jatketaan ja tiivistetään edelleen muiden viranomaisten, kuntien ja kaupunkien, elinkeinoelämän sekä muiden yhteiskunnan toimijoiden kanssa ja etsitään toimivia ratkaisuja maakunnallisen varautumisen vahvistamiseksi ja kehittämiseksi.

Laaja yhteistyö, säännöllinen yhteistoiminnan käytännön harjoittelu ja yhteiset toimintatavat ovat avainasemassa kokonaismaanpuolustuksen ja -turvallisuuden näkökulmasta.

Aikani Hämeen aluetoimiston päällikön tehtävässä on tullut päätökseensä. Pesti jäi harmillisen lyhyeksi ja haikein mielin jouduin luopumaan upeasta joukosta ja erityisesti hienoista ihmisistä. On aika kiittää kaikkia yhteistyötahoja erinomaisen hyvästä yhteistyöstä kuluneen reilun vuoden aikana. Erytyskiitokset haluan osoittaa Hämeen aluetoimiston mahtavalle henkilöstölle ja Hämeen paikallispataljoonan reserviläisille aktiivisesta ja hyvähenkisestä työstä yhteisten päämäärien eteen. On ollut iso kunnia saada olla mukana kehittämässä Hämeen paikallispuolustusta rautaisten ammattilaisten kanssa. Toivotan menestystä ja sitkeyttä kaikille vaativassa työssä, jota teette.

Lämpimät onnittelut kaikille 4.6. ylennetyille ja palkituille, ja mukavaa kesää kaikille!

Hakkaa päälle!

*Ystävällisin terveisin
Sami Liukkonen*

TUE TOIMINTAA – OSTA VARMISTIMEN TUOTTEITA

RK62 tekninen T-paita 33,00 €

Oliivinvihreä T-paita, tekninen neulos 100 % polyesteria. Etupuoolella mustalla ja kolmella harmaalla sävyllä silkkipainettu RK-aihe ja Varmistin-logo. Silkkipaino tehty Suomessa. Koot S-XXL.

Varmistimen tunnus, hihamerkki 10,00 €

Varmistimen tunnus hihamerkinä. Velcro-tausta (koukkuapuoli), muotoonleikattu. Mitat 55 mm x 45 mm. Vihreä tausta ja musta kuvio tai valkoinen tausta ja sininen kuvio.

Nimilappu Suomen lipulla ja veriryhmätiedolla, 5 kpl 37,90 € tai nimilappu sukunimitiedolla, 5 kpl 28,90 €

Viisi kappaletta velcro-taustaisia, brodeerattuja nimilappuja. Nimilapun koko on 20 mm x 120 mm, eli se sopii suoraan esim. Puolustusvoimien vaatteiden nimilappupaikkaan.

Varmistimen verkkokaupasta löydät nämä ja monia muita tuotteita

<https://kauppa.varmistin.fi/c/kannatustuotteet>

MKJ

Koulutuspolku kertoo, mitä taitoja Puolustusvoimat toivoo sinun hankkivan

Nykypäivänä kelpaa olla reserviläinen: Omia taitoja ylläpitävää ja kehittävää koulutusta on tarjolla, ja reserviläisen omaa siviiliosaamista pyritään hyödyntämään mahdollisimman paljon. Reserviläisen polku asevelvollisenakin on parhaimmillaan kehittyvä, eri elämänvaiheisiin ja ikäkausiiin sopeutuva mielekäs ura.

Sekä paikallispataljoonan että Maanpuolustuskoulu MPK:n kurssitarjonta on laajaa ja monipuolista, mutta kaiken tarjonnan keskellä reserviläinen voi potea runsaudenpulaa. Jo pelkästään MPK:n kurssikalenterissa on toinen toistaan mielenkiintoisempia kursseja rakennetun alueen taistelusta SEREen, huollosta viestijärjestelmiin, mutta juuri omaa tehtäviä tukevien kurssien hahmottaminen voi olla vaikeaa. Paikallispataljoonan tarjonnan kanssa voi olla samanlainen tunne. Onko iltarasteista hyötyä, entä marsseil-le osallistumisesta?

Toisesta näkökulmasta katsottuna runsaan tarjonnan ongelmana voi olla se, että paikallispataljoonalle on tarjolla sirpaleisesti koulutautuneita taistelijoita. Paikallispataljoona kuitenkin tarvitsee reserviläisiä, joilla on kyky ja osaaminen selviytyä juuri omista, tarkkarajaisista tehtävistään ja tarvittaessa vaikka kouluttaa muita reserviläisiä tehtäviinsä.

Hämeen paikallispataljoonassa reserviläisten osaamista ja pataljoonan tarpeiden kohtaamista helpotetaan reserviläisen koulutuspoluiksi nimetyillä koulutus- ja osaamisvaatimuksilla osoittavilla kokonaisuuksilla. Rakenteellisesti selkeät koulutuspolut ovat Hämeen aluetoimiston julkaisemia ja kertovat, millaisia taitoja ja millaista osaamista Puolustusvoimat paikallispataljoonan reserviläisiltä haluaa. Hiukan yksinkertaistaen koulutuspolut kertovat, mitä juuri tiettyssä tehtävässä tai tiettyssä joukossa toimivan taistelijan pitää oppia ja mitä taistelijan odotetaan osaavan. Koulutuspolut ovat hyvin konkreettisia, sillä vaatimukset ja odotukset on sidottu esimerkiksi paikallispataljoonan toimintaan tai MPK:n kursseihin. Itseopiskeltavat asiat ovat myös selkeästi osoitettuna. Näin reserviläinen tietää esimerkiksi MPK:n kurssien kohdalla, että hänen odotetaan suorittavan juuri tietyt MPK:n kurssit omaa tehtäväänsä varten.

Koulutuspolut rakentuvat vaiheittaisesti eteneviksi osaamistasoiksi. Osaamistasot etenevät oman pataljoonan ja tehtävän tuntemisesta omista tehtävistä selviämiseen, sitten kykyyn käynnistää oman joukon toiminta. Siitä eteenpäin osaamistasot kertovat jo vaativiin tehtäviin kykenemisestä ja oman osaamisen syventämisestä.

Osaamistasojen sisällä kehitettävät ja hankittavat taidot alkavat perustaidoista, esimerkiksi oman joukon ja sen toiminnan tuntemisesta ja etenevät kenttäkelpoisuuteen,

esimerkiksi ammuntaan, suunnistukseen ja fyysiseen toimintakykyyn. Edelleen osaamistasot sisältävät vaatimuskauksia taistelijan yleistaidoista kuten taisteluensivasta ja räjähteiltä suojautumisesta, ja sitten taistelijan tehtävataidoista, jotka määräytyvät kunkin oman sijoituksen mukaan.

Osa koulutuspolkujen sisällöistä on kaikille paikallispataljoonan taistelijoille yhteisiä. Tällaisia taitoja ovat hyvin ymmärrettävästi esimerkiksi aseenkäsittelyyn, ensiapuun, viestintään ja esimerkiksi fyysiseen suorituskyykyyn liittyvät kokonaisuudet. Niitähän kaikilta reserviläisiltä kaivataan ja odotetaan, ja kaikkien pitäisi ne oletusarvoisesti osata.

Koulutuspolkujen odotukset ovat realistisia ja motivoituneen reserviläisen järkevällä työpanoksella suoritettavissa. Johdonmukaisesti eteneviä osaamistasoja voi kehittää esimerkiksi askeleen kerrallaan sitä mukaa kuin omien tehtävien harjoittelu etenee tai ottamalla vaikka vuosittain tavoitteeksi jonkun osaamistason tai sen osan suorittamisen. Oman yksikön johto opastaa ja tukee taistelijoita suorituksissa ja tarvittaessa kertoo, mitä milloinkin kannattaa suorittaa. Oman yksikön johto on myös oikea osoite, kun koulutuspoluista herää kysyttävää ja motivaatio oman osaamisen kohottamiseen herää.

Tällä hetkellä Hämeen paikallispataljoonalla on olemassa valmiit koulutuspolut moniin pataljoonaan tärkeimmistä tehtävistä. Esimerkiksi kohteensuojaajan ja tiedustelijan koulutuspolut ovat jo olemassa. Joihinkin tehtäviin koulutuspolkuja vielä kehitetään. Kuitenkin perus-, yleis- ja tehtävataidoista löytyy kaikille yhteisiä osioita, joita voi alkaa suorittaa heti – ne ovat taitoja, joita jokaiselta aktiiviselta reserviläiseltä nykyään joka tapauksessa odotetaan. Lisätietoja näistäkin vaatimuksista saa oman joukon johdolta.

Koulutuspolut on laadittu Hämeen paikallispataljoonan reserviläisvoimin. Niiden työstämisestä ovat keskeisesti vastanneet esimerkiksi yksiköiden avainhenkilöt sekä eri aselajien kouluttajat, ja niiden laatimiseen on pantu paljon osaamista ja vaivannäköä. Koulutuspolkujen laatiminen on siten jo itsessään voimannäyte niistä taidoista ja kyvyistä, jotka pataljoonaa kannattelevat ja joihin pataljoona nojautuu niin normaalioloissa kuin mahdollisissa poikkeusoloissa. Puolustusvoimat on sekä esittänyt toiveita ja näkemyksiä polkujen sisällöistä ja kommentoinut niitä että hyväksynyt ne osaksi paikallispataljoonan taistelijoiden koulutusta. Kun tällainen työ on tehty ja vaiva nähty, jää paikallispataljoonaan sijoitetulle reserviläiselle enää varsin yksinkertainen työ: saa suorittaa! Apua ja tukea saa kysymällä oman joukon johdolta.

Teppo Koskinen (toim.)

Kognitiivinen sodankäynti

Tunneälyinsinöörinä olin aivan täpinöissäni, kun kuulin, että tulossa on seminaaripäivä aiheesta. Kiitos vielä Naisten Valmiusliiton Hämeen alueneuvottelukunta ja MPK Hämeen piiri, että järjestitte ja että pääsin mukaan. Seuraavassa käsittelen tematiikkaa tuon loistava seminaarin sekä muun oppimani pohjalta.

Eräässä toisessa tilaisuudessa (Chatham house -sääntö = en nimeä puhujaa) lausui asiantuntija kognitiivisesta sodankäynnistä seuraavasti:

- Synkronoidusti muun voimankäytön kanssa
- Tavoitteena vaikuttaa asenteisiin, päätöksentekoon ja lopulta käyttäytymiseen ja toimintaan
- 3 ulottuvuutta: vaikuttaa (luoda pelkoa, epävarmuutta, epäluottamusta), suojaa (varmistaa oman rintaman tunnetaso), häiritsee (estää tiedon saantia); kohteet liikkuvat kaikilla tasoilla yksilöstä kansakuntaan
- Tärkein taistelutila on ihmisen mieli

Aivotutkimuksesta tiedämme, että aivomme reagoivat moninkertaisesti herkemmin uhkiin kuin mahdollisuuksiin. Jopa silloin kun meillä ei ole merkittävää stressitilaa päällä ja voimme ”tehdä rationaalisia päätöksiä”. Mitä sitten oikeastaan pitää ymmärtää ja mihin pitää varautua? Miten meidän tunteisiimme ja asenteisiimme vaikutetaan? Ja miksi ne sitten johtavat meitä kohti erilaisia käyttäytymismalleja.

”Sodankäynti” on oikeastaan harhaan johtava termi. Ei se väärä ole, mutta meidän mieleemme liittyy siihen aseet, pauketta, tuhoa, selkeää uhkaa ja muita hyvin konkreettisia asioita. Kognitiivisessa sodankäynnissä noita ei ole ainakaan suoranaisesti näkyvillä. Meihin, ja kaikkiin muihinkin, vaikutetaan erilaisilla sanoituksilla ja viesteillä. Minulle pelottavinta on itse asiassa se, mitä USA:ssa tapahtuu. Merkittävä määrä ihmisiä haluaa uskoa asioita, joiden valheellisuus on äärimmäisen helposti osoitettavissa. Siellä siis joukko ihmisiä on jo antautunut kognitiiviselle vaikutamiselle. Aina senaattoritasolla, josta eräs sanoi ”me pelkäämme...”.

Kaiken takana on tunteet. Kun ne ottavat vallan ja lähtevät johtamaan meitä, niin silloin aivojemme primitiivisemmät alueet vievät meitä. Ensisijaisena tavoitteena on vain meidän henkilökohtainen selviytymisemme uhan edessä. Kun olemme pöyristyneet jostakin, emme kykene kriittiseen arviointiin, emme osaa pysähtyä näkemään vaihtoehtoja ja lopulta annamme mantelitusmakkeen johtaa meitä. Kyllä, yhdelle se johtaa taistelureaktioon, toiselle pakenemiseen.

Olennaista ei olekaan se, kumman reaktion se tuottaa, vaan se, että tuloksena on ristiriita yhteisön sisällä.

Kognitiivinen vaikuttaminen on viestintää ja johtamista, oikeammin minusta johtajuutta. Meihin pyritään vaikuttamaan monilla tavoin ja tahoin. Ja on tärkeää muistaa, että kaikella vaikuttamisella on monia kerrostumia ja erilaisia kohderyhmiä. Yhdelle kohderyhmälle tavoite voi olla täysin ristiriitainen toisen kohderyhmän kanssa.

Tämän päivän maailmassa tieto kulkee millisekunneissa läpi yhteiskuntien. Tai ainakin läpi niiden, joissa on jotakuinkin toimiva demokratia ja avoimuus. Kuvaa tulee enemmän kuin ehdimme katsoa. Ja kuvat todellakin ovat enemmän kuin tuhat sanaa, ne ovat vähintäänkin nuolia meidän tunteisiimme. Viestinnästä on hyvä muistaa, että ne mitkä näkyvät ja kuuluvat isoimmin, eivät välttämättä ole niitä merkittävimpiä asioita. Omassa SoMe-kuplassani monet huutelevat, miten Trump käyttää aikaa golfaamiseen. Tuo kaikki vie kaistaa niiltä asioilta, jotka ovat merkityksellisempiä oikeuden ja demokratian kannalta. Tuolla viestillä (joka vaikuttaa kriittiseltä) osa myös antaa itsensä luvan tulkita, että hänellä on tilanne hallussaan, kun pystyy ottamaan noin rennosti.

Tunneäly, siis kyky ymmärtää ja johtaa omia tunteita ja varsinkin niistä nousevia reaktioita, on jokaisen toimintakyvyn ytimessä. Ja lopulta koko kansan yhtenäisyyden ja toimintakyvyn ytimessä. Tunteisiin vaikuttava viestintä pyrkii estämään yhtenäisyyden. Tässä medialla sekä jokaisen mediavalinnoilla, siis mitä ja miten seuraa, on ratkaiseva rooli. Tuolta seminaarista kirjoitin itselleni seuraavan muistiinpanon:

Suututaan ja huolestutaan on mediakentän tapa ja arkea, vie meitä korkea affektiivisiin tiloihin, *kun olemme kuormittuneita, niin kyky nähdä ja arvioida kriittisesti heikkenevät radikaalisti*

- o Tulevaisuuden epävarmuus
- o Eriarvoisuus ja oikeudenmukaisuus
- o Jatkuva paine ja kuormitus
- o Pettymys ja turhautuminen
- o Vallan tai aseman väärinkäyttö
- o Epäluottamus

Kuinka usein edes pohdimme vaikkapa iltapäivälehtien otsikkoa ”kansan syvät rivit ovat raivoissaan”? Kuinka suuri on otos? Ketkä ovat ”kansan syvät rivit”? Kovin helposti (minäkin) vain toteamme, että jaahas, näinhän se varmaan

on. Tuo reaktio toki riippuu siitä, miten varsinainen asia istuu meidän omaan kuplaamme. Kyllä, jokaisella meistä on oma kuplamme ja maailmamme, jonka kautta me arvioimme ja arvotamme asioita. Uskoisin, että jokaisella tämän artikkelin lukijoista on jokin tunnepohjainen näkökulma vaikkapa siviilipalvelukseen. Sen jälkeen meihin onkin helpompi vaikuttaa ja sen kautta luoda jakolinjoja yhteiskunnan sisälle. Joista sitten vaikkapa bottiarmeijat (suosittelen lukemaan Jessikka Aron Putinin trollit -kirjan) voivat nostaa monenlaisia keskustelumyrskyjä. Ei välttämättä asian vuoksi, vaan viedäkseen tilaa muilta keskusteluilta.

Todella mielenkiintoinen detalji tuosta seminaarista myös tarttui. Vain alle 100 vuotta on maailmassa ollut maa, jossa samaa uutisvirtaa tarjottiin sekä työntekijöille että eliitille. Oikein arvasit, tuo maa oli Suomi ja tuo uutisvirta oli Ylen jakamat STT:n uutiset. Nyt meillä on kanavia ja tarjoajia vaikka kuinka paljon. Jopa niin paljon, että ei tahdo enää jaksaa seurata kaikkia. Onneksi ei tarvitsekaan seurata kaikkia. Kunhan pohtii, mistä kanavista saa erilaisia näkökulmia ja on valmis arvioimaan niitä avoimesti. Jopa SoMe-kanavista voi luoda itselleen erilaisia näkökulmia antavia lähteitä. Omilla valinnoilla ja painotuksilla voi ohjata algoritmeja tuottamaan yhdessä kanavassa vaikka demokratiaa kannattavaa sisältöä ja toisessa jotain toista näkökulmaa.

Kognitiivinen vaikuttaminen on täällä meidän arjessa, ei minään uutena juttuna, sillä sitä on ollut jo antiikin Kreikassa. Silloin puhuttiin asiasta retoriikan nimellä. Tavoit-

teena vaikuttaa muiden ajatteluun. Ja meidän pyrimme paljon pienimuotoisemmin vaikuttamaan myös läheistemme ajatteluun arjessa. On vaan muistettava se, että sitä mitä me arjessa teemme ja miten sitä teemme, joku muu voi käyttää paljon isompiin asioihin ja meitä vastaan. Sanovat, että sodassa ensimmäinen uhri on totuus. Venäjä on ”ikuisessa” ideologisessa sodassa länsimaita vastaan. Toki, ei tuossa muutkaan suurvallat ole ”synnittämiä”. Enkä edes minä ole synnitön, kun tätä kirjoitin.

Onneksi me pystymme toimimaan estääksemme kognitiivisen vaikuttamisen ylivaltaa. Ihan vaan uskaltamalla kriittisesti arvioida meille esitettyjä kuvia ja tietoja ja jaettuja tunteita. Ja auttamalla läheisiämme kehittämään noita taitoja. Suomalainen koulujärjestelmä on myös avoimuudella ja yhdenvertaisuudellaan tässä asiassa maailman kärjessä. Pidetään siis itsestä ja yhteiskunnasta huolta. Se on turvallisuuden rakentamista.

Loppuun vielä Helsingin Sanomista lainattu Hanna Arendtin kommentti: *”jatkuvan valehtelun tarkoituksena ei ole saada ihmisiä uskomaan valheeseen, vaan varmistaa, että kukaan ei usko enää mihinkään”.*

Teksti: Kari I. Mattila

P.S. Aiheesta on ilmeisesti syksyllä tulossa seminaari myös Päijät-Hämeeseen.

renta

RENTA LAHTI TARJOAA VARMISTIMEN JÄSENKORTILLA JA PUOLUSTUSVOIMIEN HENKILÖKORTILLA -30% ALENNUKSEN KAIKISTA VUOKRATUOTTEISTA. ALENNUS LASKETAAN OVH-HINNOISTA.

Alennus ei koske henkilönostimia, kaivinkoneita, jyriä, kuormaajia, myyntituotteita, kuljetuksia ja työveloituksia.

LOPETA KONEIDEN MAKUUTTAMINEN JA VUOKRAA NE

WWW.RENTA.FI/LAHTI
040 161 1916 | lahti@renta.fi

TST-EA-kurssi

Aiemmin kurssia on koulutettu koko viikonlopun mittaisena, mutta nyt meillä oli vain yhden päivän kurssi osana Maalis-Hälvää. Kaikki oleellinen ehdittiin käydä läpi erinomaisesti sekä teoriatasolla että käytännön harjoitteissa. Toki useamman päivän kurssilla käytännön harjoitusta tulisi enemmän, mutta itse koin tämän hyväksi ja riittäväksi paketiksi. Kurssin vetäjät ja kouluttajat olivat kokeneita konkareita ja itselleni tuttuja monista harjoituksista. Kursilaisia oli ilahduttavan paljon, ja moni heistä oli melko tuoretta väkeä paikallispataljoonassa.

TST-EA-kurssi on kaikille soveltuva paketti joukosta riippumatta. Taisteluensiapu on taistelutilanteessa annettavaa hätäensiapua, joka jokaisen olisi hyvä osata. Kurssilla opetettiin cABC-muistisääntö, jonka mukaan pitäisi edetä tilanteessa, jossa joku on haavoittunut pahasti:

c – catastrophic bleeding / henkeä uhkaava verenvuoto

A – airways / ilmatiet

B – breathing / hengitys

C – circulation / verenkierto

Kiristysiteen laittoa raajaverenvuodon tyrehdyttämiseksi harjoiteltiin sekä itselle että kaverille, niin käden kuin jalan tyveen, useita kertoja. Aluksi kiristyside jäi hieman löysälle, ennen kuin sen käyttö tuli taas tutummaksi ainakin itselleni ja uskalsin kiristää enemmän. Vaikka näitä tuleekin silloin tällöin harjoiteltua, niin käytännössä harjoitusta pitäisi saada useammin.

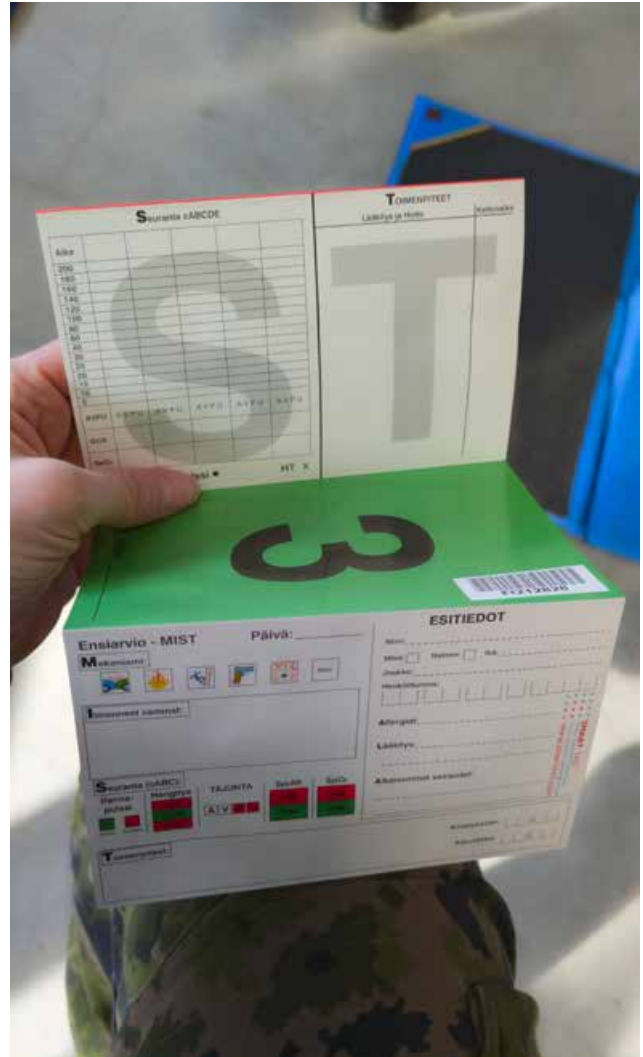
Kiristyside laitetaan aina raajan tyveen, jolloin saadaan tyrehdytettyä koko raajan verenvuoto. Näitä harjoiteltiin useita kertoja koko päivän aikana niin, että lopputulokseksi oli muutamia mustelmia raajojen tyvissä, kuten asiaan kuuluukin – näin kertoivat kouluttajat. Toistoja tuli yhdelle kurssille riittävä määrä.

Harjoittelimme käytännössä myös kokosuoritetta, jolloin ensin tutkittiin haavoittunut ja mahdollisen kiristysiteen laitton jälkeen varmistettiin kaverin ilmatiet sekä harjoiteltiin tarvittaessa kylkiasentoon kääntämistä. Painesidettä käytettiin pienempiin verenvuotoihin. Muutamassa vedossa pääsimme harjoittelemaan myös avaruuslakanan laittoa, mikä oli itselleni uusi asia käytännössä. Aiemmillä

kurssilla ja koulutuksissa asiaa oli vain sivuttu lyhyesti, että tällainen on ja sitä pitää käyttää, mutta käytännön kokemus vielä uupui.

Tärkeää oli huomioida se, että suojaus aloitettiin päästä, jonka jälkeen suoja ujutettiin haavoittuneen paidan ja takin alle ihoa vasten selkäpuolta pitkin. Pujottaminen jatkui housujen alle ja takaisin eteen ikään kuin vaipaksi. Tavoitteena oli nimenomaan suojata pää ja ylävartalo, ei niinkään raajoja. Eristäminen kylmästä maasta on erittäin tärkeää erityisesti talvella, mutta myös muutoin viileällä ja kostealla kelillä, sillä hypotermia eli kylmettyminen heikentää veren hyytymistä, jolloin vuoto lisääntyy. Haavoittuneen lämpimänä pitäminen esimerkiksi avaruuslakanan avulla on tärkeää kaikkina vuodenaikoina, sillä verenvuoto heikentää lämmöntuotantoa.

Tärkeä huomio kurssilla oli se, että aina – tilanteessa kuin tilanteessa – pitää käyttää haavoittuneen omia ensiapuvälineitä. Siksi olisi tärkeää, että ne löytyisivät aina samasta, joukon yhteisesti sopimasta paikasta, jolloin kallisarvoista aikaa ei hukkaannu niiden etsimiseen. Tähän asiaan liittyen löytyy myös ainoa kritiikki kurssin sisältöön: aluksi jokaisella parilla oli vain yksi yhteinen tai alustalla kaksi kiristysidettä, mutta kumpikaan ei ollut oikeastaan kummankaan, joten niitä tuli käytettyä miten sattuu. Vasta ennen

kokonaissuoritteita kerrottiin, että omia välineitä ei saa käyttää muihin kuin itseensä, mutta sepä ei siitä jäänytkaan suoraan selkärankaan, vaan harjoitteen aikana moni, myös allekirjoittanut, päätyi käyttämään sitä, minkä oli mukanaan tuonut. Näinhän sitä oli harjoiteltu. Toki ensimmäisten kriittisimpien raajaverenvuotojen hoidon jälkeen muita tarkastuksia ja toimenpiteitä tehdessä sitä havahtui asiaan, ja itse ainakin yhdessä vedossa otin potilaan kiristysiteen haltuuni, mutta tämä ei toki ollut se oikea toimintatapa. Oikeassa tilanteessa olisi voinut käydä huonosti. Seuraavassa harjoitteessa paremmin.

Loppuhuomiona jokaisen sotilaan pitää osata:

- raajaverenvuodon tyrehtyttäminen kiristysiteellä
- ilmateiden avaaminen
- verenvuotojen tyrehtyttäminen painesiteellä
- haavoittuneen lämpimänä pitäminen

Mikäli nämä eivät ole tuoreessa muistissa, niin PV-Moodlesta löytyy kaikkien käyttöön avoin Taisteluensiapu-opesuspaketti. Yleinen jokaiselle sotilaalle ja toinen taistelupe- lastajalle. Verkkokurssille, mars!

Teksti ja kuvat: Jenni Paasio

Maanpuolustustahtoa Hälvälässä

Hälvälässä treenattiin keväällä

Kevään aikana Hälvälässä ehdittiin harjoitella useampana viikonloppuna. Ensimmäinen Hälvä-harjoitus järjestettiin maaliskuussa ja seuraava jo heti huhtikuussa. Kävimme tutustumassa tarkemmin jälkimmäiseen, eli Huhti-Hälvä-harjoitukseen, joka järjestettiin huhtikuun viimeisenä viikonloppuna.

Harjoitusviikonloppu sisälsi niin harjoituksen organisointoon liittyviä, kuin sotilaallisia valmiuksia parantaviakin kursseja. Järjestäjätaholle suunnattuja kursseja olivat Johto- ja tilannekeskuskurssi, Perustamisen ja huollon tukikurssi, Muonituskurssi sekä Ammuttajien tukikurssi. Sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta taas olivat Maakuntakomppanian taistelu -jatkokurssi 1, Tiedustelijan perustaidot ja Sotilaspoliisi-peruskurssi 2 (SPOL PK 2). Pääsimme seuraamaan SPOL PK 2 -kurssin koulutusta lauantai-iltapäivänä.

MPK uusi sotilaspoliisikoulutusohjelmansa

MPK:n sotilaspoliisikoulutusohjelma uudistui vuoden 2025 alussa ja tämän vuoden aikana onkin koeponnistettu uusia kursseja eri puolella Suomea. Uudistuksen tavoite oli teemoittaa kurssit selkeämmin ja yksinkertaistaa koulutusohjelman rakennetta. Uusi koulutusohjelma sisältää MPK Moodlessa suoritettavan, lähiopetukseen orientoivan Sotilaspoliisitoiminnan perusteet -verkkokurssin, kaksi viikonlopun mittaista peruskurssia sekä 7 jatkotason kurssia.

Hälvälässä huhtikuussa järjestetty kurssi oli jälkimmäinen peruskurssi, eli kyseisen viikonlopun jälkeen kurssilaisille avautui mahdollisuus osallistua koulutusohjelman jatkokursseille. Jatkokurssit ovat: Vastaerikoisjoukkotoiminta maastossa, Kiinniottotehtävät, Voimakeinojen käytön koulutus sekä Kohteensuojaus-, Saattuetoiminta-, Henkilösuojaus- ja SPOL-ammuntakurssi. Jatkotason koulutukseen on tapauskohtaisesti mahdollista osallistua myös suoraan käymättä perustason kursseja, mikäli on saanut vastaavan koulutuksen Puolustusvoimien antamana paikallispuolustuksen tehtävissä tai varusmiespalveluksen aikana.

SPOL PK 2 oli ensimmäinen Hälvälässä toteutettu, uuden koulutusohjelman mukainen peruskurssi. Se oli suunnattu pataljoonaan sijoitetuille reserviläisille. Kurssinjohtaja Tomi

Kuusisto kertoo, että kurssilaisiksi hakeutuvat ne taistelijat, jotka haluavat ja ovat valmiita käyttämään vapaa-aikaansa kouluttautumalla sodanajan tehtäviin ja nostamaan omaa maanpuolustuskykyään.

Monipuolinen katsaus aselajiin perustason viimeisellä kurssilla

SPOL PK 2 tarjoi kurssilaisille monipuolisesti koulutusaiheita niin teorian kuin käytännön harjoittelunkin puolesta. Koulutettuja aiheita olivat kohteensuojaus, aluepartiointi niin jalan kuin ajoneuvoillakin, kulunvalvonta, toiminta tulen alla, käytännön ampuminen, voimankäyttö ja räjähdetietoisuusteoria. Räjähdeteoria ja voimankäyttö olivat kurssilla uutena kokonaisuutena verrattuna aiempien vuosien koulutuskokonaisuuksiin. Kurssilla palautettiin mieleen myös jalkaväen perustaisteluaset. Vilkaistaan seuraavaksi tarkemmin koulutusaiheita.

Kulunvalvontapaikalla koulutettiin kurssilaisille alueelle saapuvan henkilöstön kulkuoikeuksien tarkastamista ja valvomista, ajoneuvotarkastuksia sekä kulunvalvontapaikan tehtäviin liittyviä tukitoimia ja rooleja.

Aluepartiointia taas koulutettiin niin jalan kuin ajoneuvollakin. Jalkapartiointirasilla koulutettiin nimensä mukaisesti partiointia jalan. Tämänkaltaisen partiointitekniikka

soveltuu hyvin pienempien alueiden valvontaan, suojattavien kohteiden rajoitusvyöhykkeen suojaamiseen sekä tuomaan näkyvää turvallisuutta esimerkiksi asutuskeskusalueilla poikkeusoloissa.

Ajoneuvopartiointikoulutus antoi hyvät lähtökohdat syventää tulevilla jatkokursseilla tietotaitotasoa aluevalvonnan liikkuvissa osissa. Tällä kurssilla koulutettiin valvontavyöhykkeen ajoneuvopartiointia, mikä ennalta määrättyjen ja suunniteltujen reittien myötä antaa kattavan tavan valvoa isompiakin alueita. Valvontatehtäviin lukeutuu maastonkohtien, tärkeiden kohteiden ja ennalta määriteltujen alueiden tarkastamisen lisäksi paikallisten puhuttamista, ajoneuvovalvontaa ja tilapäisiä kulunvalvontatehtäviä tiestöllä. Ajoneuvopartiointi mahdollistaa lisäksi nopean reagoinnin häiriötilanteissa.

Kurssilaisille koulutettiin toimintaa siinä pahimmassa mahdollisessa tilanteessa, jossa joudutaan vihollisen ylläkköön tai muuten vaan tulituksen kohteeksi. Tämänkaltaisen koulutus antaa valmiuksia toimia korkean stressitason häiriötilanteissa, missä ilman asianmukaista koulutusta toimiminen on haastavaa, ellei liki mahdotonta sekä vaatii paljon koulutusta ja kylmää päätä.

Uudet koulutuskokonaisuudet, eli voimankäyttö ja räjähdeteoria, täydensivät kokonaisuuden. Voiman-

käyttökoulutus tarjosi kurssilaisille lakiluennon kautta tarvittavat tiedot voimankäytön määräyksistä ja määritelmistä. Käytännön harjoitteet taas antoivat työkaluja suhteutettuun, tarkoituksenmukaiseen ja turvalliseen voimankäyttöön. Räjähdetietoisuus on Ukrainan sodan myötä noussut uudestaan ajankohtaiseksi sotakenttien palattua enemmän konventionaalisempaan suuntaan, sekä ansojen ja miinojen yleistyttyä konfliktialueilla. Räjähdetietoisuusteoriakoulutuksen kaltainen koulutus on omiaan herättämään ajatuksia havainnoinnista ja piilevistä vaaroista valvontatehtävillä mahdollisen konfliktin aikana.

Jalkaväen perustaisteluvälineistä koulutettiin kurssilla seuraavat: Jääkärien perustaisteluase, rynnäkkökivääri RK62 ja 9 mm pistooli, joista RK62 jaettiin jokaiselle kurssilaiselle koko viikonlopun ajaksi. Näiden lisäksi koulutettiin jääkäriryhmän tukiasheet, vyösyöttöiset kevytkonekiväärit KVKK ja PKM sekä panssarintorjuntakalustoon kuuluva telamiina TM6577. Kirsikkana kakun päällä kurssilaisille koulutettiin vielä modernimpaa kalustoa AR15-kiväärin muodossa.

Tavoitteisiin turvallisesti

Huhtikuun SPOL PK 2 -kurssiviikonloppu alkoi teorian opiskelulla, josta siirryttiin käytännön harjoitteisiin treenaamaan opittua. Tämän jälkeen oppimiskäyrä huipen-

tui usean tunnin soveltavaan osioon, jossa ulosmitattiin kurssilaisten opitut teoriat ja tekniikat reilun kokoista vastaosastoa vastaan.

Kuten kaikilla MPK:n kursseilla, myös tällä kurssilla kiinnitettiin erityistä huomiota turvallisuuteen. Huolellinen asioiden läpikäynti, osaavat kouluttajat ja huolellisuus takasivat kaikille turvallisen tilan oppia. Turvallinen ase-käsittely treenattiin niin pistoolilla kuin rynnäkkökiväärilläkin.

Kohtasimme huhtikuun viimeinen viikonloppu Hälvälässä joukon motivoituneita ja saman asian äärellä toimivia ihmisiä niin järjestäjäpuolen, kouluttajien kuin kurssilaistenkin osalta. Kaikkia yhdisti avoimuus oppia uutta, jakaa osaamaansa ja pitää yllä hyvää henkeä. Hälvälään kokoontunut joukko koostui erilaisista ihmisistä, jotka tulivat erilaisista taustoista. Heitä kuitenkin yhdisti halu puolustaa kotimaataan ja sen kansaa. Halu kehittää omia taitoja ja huolehtia omasta toimintakyvystä. Halu vahvistaa kotiseudun turvallisuutta.

Kuvat ovat lauantai-iltapäivästä, jolloin kurssilaiset harjoittelivat kulunvalvontapisteen rakentamista ja sillä toimimista. Koulutettavia aiheita olivat esimerkiksi roolit, puhuttaminen ja ajoneuvon tarkastaminen.

Teksti ja kuvat: Salla Korvanen

Ampumapäivä 10.5.

Hämeen paikallispataljoonan yhteinen ampumapäivä osui varsin keväiselle lauantaille. Sateesta ei ollut tietoa-kaan, ja vaikka aamu oli hieman jopa kylmä, alkoi aurinko nopeasti lämmittää ilmaa. Hellelukemiin ei onneksi ylletty, ja vieno kevättuuli viilensi mukavasti päivällä.

PV:n Ammunnanjohtajakurssi oli pidetty aiemmalla viikolla Hälvälässä. Päijät-Hämeen alueelle saatiin viisi uutta ammunnanjohtajaa ja Kanta-Hämeen alueelle kolme. Uusia ammunnanjohtajia on kannustettu ottamaan osaa myös Varmistimen ammuntojen vetämiseen. Myös yksiköiden ammuntojen vetäjiä perehdytetään tasaisesti lisää, jotta joukon omia ammuntoja saadaan lisättyä Varmistimen ampumaluolalla.

Aamulla ilmoittautumisen ja aloituspuhuttelun jälkeen ampujat jaettiin osastoihin ja eri radoille. Poikkeuksellisesti tällä kertaa ei kierrettykään rasteja, vaan ampujat ja uunituoreet ammunnanjohtajat pysyivät yhdellä pisteellä koko päivän ajan. Tämä oli mielestäni onnistunut ratkaisu.

Meidän osastomme pääsi ampumaan uudistetulla liikkemaaliradalla, ja turvamääräysten läpikäynnin ja kohdistuslaukausten jälkeen pääsimme ampumaan tupla-laukauksia seisten ja maaten. Vaihtelua perinteiseen ammuntaan tuli myös maalinpuolituksesta, kun vaihdoimme ampuma-asentoa seisten-polvelta-maaten. Uudet ammunnanjohtajat olivat suunnitelleet hyviä, monipuolisia settejä, ja vetäjä vaihtui tasaisin välein.

Pääsimme harjoittelemaan erilaisia polviampumusta-asentojakin: korkea polviasento, matala polviasento ja molemmat polvet maassa. Kivan lisämausteen toi pariamunta, jossa pääsi ampumaan 30 patruunaa / taistelija.

Viimeinen veto oli myös maukas. Lipastimme kolmeen lippaaseen yhteensä 15 patruunaa, jonka jälkeen lippaat vaihdettiin parin kanssa, jotta ampuja ei tiennyt kuinka monta patruunaa kussakin lippaassa on. Ammunta suoritettiin maaten niin, että ensin punnerrettiin minuutin verran, jonka jälkeen yksi lipas piti ampua tyhjäksi. Uusi punnerrussetti ja ampuminen. Ja vielä kolmas samanlainen.

Tekeminen oli hyvin suunniteltua, hyvin toteutettua ja päivä oli kaikin puolin onnistunut. Lounas oli maittava, ja ainoa häiriötekijä oli naapuriradalla työskentelevät rakennusmiehet, jotka kahdesti kurkistelivat maalialueen reunalla kesken kaiken aiheuttaen keskeytyksen ammuntaan. Huomautusten jälkeen heille taisi tulla selväksi, ettei maalialueen lähelle kannata välttämättä tunkea kesken kovapanosammuntojen. Pääsimme lähtemään kotiin jo kahden aikaan, mikä oli mukavan aikaisin, vaikka tokihan sitä olisi voinut ampua vielä pari kertaa. Enemmän tällaisia, kiitos.

Teksti: Jenni Paasio

Kuvat: Jenni Paasio ja Tom Valtonen

Dramaattinen sotilasilmailu eli toukokuun VEH

Sireenit huutaa, taas on ilmaisku, ii-tee jo jyskyttää suojatultaan, kiireessä juoksemme lentokoneille, pakko päästä taivaalle torjumaan.

Hyppää ohjaamoon ja käynnistä moottorit helvettiin liukutuet, nyt on kiire! Kohti kiitorataa, vauhti kasvaa. Heti ilmaan tai aikamme täyttyy.

Juoskaa, koneeseen, ilmaan, kierre, syöksy, tulta. Sama uudestaan!

Juoskaa, koneeseen, ilmaan, kierre, syöksy, tulta. Sama uudestaan!

Hän elää lentääkseen, lentää elääkseen. Onnistuu tai kuolee, päivästä päivään, elää lentää lentääkseen, lentää elääkseen!

Ässät Korkealla!

Pommikoneiden pääaalto lähestyy, vain lyhyt sarja ja heti sivuun. Tiukka silmukka ja oot aivan takana, kulmas-ta kuolleesta lisää tulta.

Rosvoja takana, kello kuudesta. Kymmenen mersua auringosta. Käänän koneeni ja nousen ylemmäs. Lennän suoraan päin ja avaan tulen!

Juoskaa, koneeseen, ilmaan, kierre, syöksy, tulta. Sama uudestaan!

Juoskaa, koneeseen, ilmaan, kierre, syöksy, tulta. Sama uudestaan!

Hän elää lentääkseen, lentää elääkseen. Onnistuu tai kuolee, päivästä päivään, elää lentää lentääkseen, lentää elääkseen!

Ässät Korkealla!

Säv. Steve Harris

San. Urkukostajat

Vaikka sotilasilmailu ei enää olekaan yhtä dramaattista kuin 1940-luvun torjuntataisteluissa, se uudistuu edelleen yhtä vauhdikkaasti ja sen merkitys operaatioiden onnistumiselle on, jos ei yhtä merkityksellinen, niin vielä tärkeämpi.

Varsinkin nyt päästyämme uusien liittolaistemme ilma-aseen tuoman sateenvarjon alle. Itäisen naapurimme käymä seuraavan sukupolven sota etelässä on tuonut tietoisuuteemme teknologisen kehityksen mukanaan tuomat haasteet, ja näihin pyritään nyt kotimaassakin vastaamaan kauko-ohjattavilla lennokeilla.

Siinä missä ukrainalaisten kansoittama täyttämä mutapelto osoittaa ilma-aseen helpon käytettävyyden ja tähystyksen helppouden, on kotimaamme jatkuvat metsäkankaat varsin viheliäistä toimintaympäristöä lennokeille. Ilmasta käsin suunnistaminen on todella haastavaa, ja maasto ei todellakaan näytä siltä, mitä kartasta voisi lukea. Risteykset sentään löytyvät vielä oikeilta paikoiltaan, ja siksi suunnistamisessa tuntemattomassa maastossa tieverkon seuraaminen onkin koitunut käy-

tännössä ainoaksi toimintatavaksi, jolla koneella saa vielä laskeuduttua lähetyspaikalle ja varsin tyyris varuste saadaan uudelleen käyttöön akkujen vaihdon jälkeen.

Lentoaika on varsin rajallinen. Lähtökohta on, että mitä korkeammalle haluat ja mitä pidemmällä haluat käydä tähystämässä, maksat siitä lentoaikaa, ja joka ikinen manööveri vie paristosta tehoa kuin jenkki-auto bensii-niä. Siksi toiminta vaatii jatkuvaa tasapainoilua lentoon-lähtöpaikan ja tiedusteltavan alueen kanssa. Mitä lähempää, sitä parempaa tulosta. Lähellä linjoja riittää myös vaaranpaikkoja.

Omat havaintoni lennokin käytettävyydestä jalkaväki-hyökkäyksen tukemiseen: todella haastavaa. Taisteli-japarimme sentään oli varustettu tuki ry:n hankkimalla lisänäytöllä, jotta useampi silmäpari pääsi tihrustamaan lentojen tarjoamaa tietoa, ja muutama ihan hyödyllinen havaintokin laitteilla tehtiin. Silti paikallaan seisovan maastopuetun ihmisen havaitseminen metsämaastosta oli mahdotonta. Lämpökamera antoi pääasiassa jonkin-laista suuntatietoa siitä mistä kannattaisi etsiä, mutta kaikki on silti varmistettava päiväkameralla. Tulenjohtoon, sekä ryhmitysalueiden tai linnoitteiden etsimiseen lennokka tuo uusia käyttötapoja ja ei siis ole TÄYSIN HYÖ-DYTÖN.

Tähystys ilmasta tuntuu olevan paljon parempi työkalu puolustajan näkökulmasta. Liike paljastaa, tähystyslennot lyhyempiä ja laitteiston paino ei haittaa niin paljoa kuin jalan hyökätessä.

Omista kipukohdistani huolimatta harjoitus oli täyttä kul-taa, ja paikalle oli alkuperäisistä suuntaviivoista poiketen saatu kutsuttua kaksi toimintakykyistä joukkuetta Päi-jät-Hämeestä. Alkuharjoitus menikin itseltäni useilla rat-tailla, olinhan simulaattorikouluttaja, perustaistelume-netelmäkouluttaja ja sitten vielä lennättäjä. Kiirettä riitti. Suurkiitokset harjoituksen toteuttamisessa menevätkin Luolamiehille (ja -naisille), jotka pyyteettä kerta toisensa jälkeen ovat valmiina koulutustehtäviin. Lauantain lou-naan jälkeen alkoivat kiivaat hyökkäystaistelut komppa-niamme osien toimiessa vastaosastona puolustusta har-joitteleville sisarkomppanian taistelijoille.

Vieras maasto aiheutti suurta hämmennystä, ja tuli-han sitä itsekkin eksyiltyä, vaikka juuri oli päässyt tark-kailemaan maailmaa lintuperspektiivistä. Komppanian hyökkäys saatiin silti jollain tapaa maaliin asti ja lyhyen ruokailun perään kokeiltiin uudestaan. Virheistä oppii, sanotaan, ja näitä oppimiskokemuksia sai varmasti jokai-nen harjoitukseen osallistunut.

Välissä levähtiin yö ja palattiin vielä kerran taistelemaan, tällä kertaa puolustuskeskusta vastaan, joka onnistuttiin riskiliikkeellä yllättämään odottamattomasta suunnasta suon yli. Ihan kuin näin olisi käynyt joskus aiemminkin.

Lennokkitiedustelulla saatiin selville ryhmytyksen etureuna ja hyökkäystasa suon reunasta mahdollisti reippaan rynnäkönnön vastustajan heikosti suojattuun sivusta-asemaan. Silti, tappiot olivat suuret, ja lasersota päättyi tällä kertaa ratkaisemattomaan tulokseen, joukkojen tyytyessä pitämään asemansa.

Erityiskiitos aluetoimiston kapt. Hannoselle, jonka jalkaväkiosaaminen todellakin pääsi vahvuuksiinsa palautetilaisuuksissa. Näitä oppitunteja ottaisin mielelläni lisääkin.

Matti Rustanius

SUUNNISTUSKOULUVINKIT TALTEEN!

1. Älä pidä puhelintasi vatsan puolen taskuissa, koska puhelin häiritsee käsikomppassia suuntaa ottaessasi.

2. Puhelimen karttaohjelmissa on oma paikka -painike, jota painamalla kartta keskittyy aina siihen, missä olet. Saat itsesi aina kartalle, olit sitten suunnistamassa, retkeilemässä, ulkoilemassa, marjassa, sienestämässä tai kaupunkikävelyllä. Et koskaan eksy. Karttasovelluksista Trail-Map näyttää maastopolut kaikkein yksityiskohtaisimmin.

3. Voit ladata puhelimesi ilmaisen Kompassi-sovelluksen sovelluskaupasta. Sillä voit katsoa tarkat suunnat, jos käsikompassi ei tullut mukaan.

4. Hyödyntämällä askelparimittausta voi välttää pumpeja. Esim. jos sinun pitää poiketa tieltä, polulta, sähkölinjalta, aidalta, ojalta tai pellonreunasta kohdasta, jossa ei ole mitään luettavaa maastonkohtaa tai rasti sijaitsee paikassa, jonka ympärillä ei ole mitään luettavaa. Laskemalla askelparit tiedät, milloin on poikettava tieltä tai milloin sinun tulisi olla rastilla tai aivan sen vieressä. Jos ei rasti näy edessä, se on oikealla tai vasemmalla. Tiedosta, että ylämäki/alamäki ja maaston kulkukelpoisuus/kulkuesteet vaikuttavat askelparien määrään.

5. Lue karttaa aina kulkusuuntaan, eli kartalla ja maastossa kohteet ovat samalla tavalla edessä, oikealla ja vasemmalla. Siis kartta on aina suunnastettu karttapohjoiseen.

6. Kompassista suuntaa katsoessasi pidä se noin vyötärön korkeudella vaakatasossa kulkusuuntanuoli itsestä suoraan pois päin ja käänny kunnes pohjoisneula on pohjoishaarukassa. Katso kulkusuuntanuolen suunnasta kaukaa kohde ja kulje sinne. Toista sama uudelleen.

7. Pidä peukaloasi tai peukalokompassin kärkeä koko ajan kartalla sillä kohdalla, missä olet menossa. Näin säästät huomattavasti aikaa, kun ei vähän päästä tarvitse etsiä omaa olinpaikkaa kartalta.

8. Pyri jatkuvaan suunnistusajatteluun = suunnitelma - ennakointi - havainnointi. Katso kartalta ja rastimääritteestä, missä rasti sijaitsee. Mikä on rastia lähin varma piste, josta osaat rastille. Tee suunnitelma/reitinvalinta: minkä kohteiden kautta kuljet rastille. Ennakointi = luo karttamerkkien perusteella itsellesi kuva, mitä kohteita sinun

tulisi nähdä edetessäsi edessä, oikealla ja vasemmalla. Havainnoi ennakoimasi kohteet maastossa. Kun olet ne havainnoinut, ennakoiki karttamerkeistä taas, mitä kohteita sinun tulisi jatkossa nähdä ja havainnoida jne. Hyvä suunnitelma, jatkuva ennakointi ja havainnointi on oleellista onnistuneen reitinvalinnan toteuttamiselle. Jos et näe ennakoimasi kohteita, pysähdy, suunnasta kartta karttapohjoiseen, vertaa karttamerkkejä ja maastoa. Jos et onnistu paikantamaan sijaintiasi, palaa kohtaan, jossa tiedät varmasti olleesi kartalla ja jatka siitä.

9. Suora kompassisuunnalla kulku voi johtaa siihen, että reitille tulee paljon ylämäkiä ja alamäkiä, jotka hidastavat kulkua. Tällöin yksi mahdollisuus välttää ylä- ja alamäkiä on ns. käymällä kulku eli maastossa liikutaan samalla korkeuskäyrän tasolla.

Mistä tunnistat kartasta, missä on karttapohjoinen?

Neljältä asiasta: kartan tekstit ovat aina siten, että tekstin yläpuolella on pohjoinen, samoin rastimääritteiden tekstit, ja ratapainatusten rastinumeroiden osalta joissain kartoissa pohjoiseteläsuuntaisten koordinaattiviivojen yläpäässä on pohjoista kuvaava nuolenkärki.

Miten suuntaan kompassin? Kompassilla suuntaa kartalta otettaessa kompassin neularasian pohjassa olevat viivat tulee **aina** kääntää yhdensuuntaisiksi kartan pohjoiseteläsuuntaisten koordinaattiviivojen kanssa siten, että neularasian pohjoishaarukka (osassa kompasseeja punainen pohjoisnuoli) osoittaa karttapohjoiseen.

Miten tunnistaa laskeeko vai nouseeko rinne? Nykyään kartoittajat laittavat harvakseltaan korkeuskäyriin vedenvirtaamissuuntaa kuvaavia ns. rinneviivoja. Etsi lähin ja seuraa käyrää sille kohdalle, jota haluat tarkastella. Rinne laskee järville, joille, puroille ja ojille. Yleensä myös soille ja soistuville. (Lapissa rinnesoilla rinne voi viettää jostain suon reunasta myös alaspäin.) Mäkien välissä rinne laskee. Kampajyrkänteiden piikit osoittavat alarinteeseen.

Vinkit tarjosi John Laukka

VAIKENEVA ERIKOISUPSEERI, osa 1

Eurooppa ajautui 1930-luvulla kohti uutta suursotaa ja Suomessa kasvoi epäluottamus Neuvostoliittoon. Reservin insinööriupseeri **Reino Castrén** sijoitettiin erikoistehtäviin, joista on jäänyt niukalti yksityiskohtaista tietoa jälkipolville.

Reino Castrén joutui muun ikäluokkansa tavoin kutsuntoihin vuonna 1927. Kuntoisuusluokitusta varten tehdyssä lääkärintarkistuksessa nuori ylioppilas todettiin vahvan likinäköisyyden takia varusmiespalvelukseen kelpaamattomaksi. Lausunto ei kuitenkaan lopullisesti estänyt sotilaallista koulutusta, sillä valmistuttuaan muutamaa vuotta myöhemmin diplomi-insinööriksi hän sai mahdollisuuden suorittaa reservin insinööriupseerikurssin.

Munkkiniemen kadettikouluun hakeutuminen oli luontevaa jatkoa maanpuolustushenkisille harrastuksille ja vakaumukselle. Suojeluskuntatoiminnan Reino Castrén oli aloittanut jo koulupoikana. Vapaaehtoista sotilaallista koulutusta antava taho oli tuolloin maan suurin kansalaisjärjestö.

Reino Castrén liittyi korkeakouluopintojensa alussa Akateemiseen Karjala-Seuraan. Järjestön alkuperäisenä tavoitteena oli ollut auttaa sukulaiskansojen pakolaisia, jotka olivat hakeutuneet Suomeen Neuvosto-Venäjän bolševikkivallan alta. Ylioppilaiden ja muun akateemisen väen muodostama AKS alkoi 1930-luvun alussa painottaa kansallistunteen, suomensukuisten kansojen heimoyhteyden ja maanpuolustuksen merkitystä.

Jäsenyyttä hakevilta edellytettiin suoritettua varusmiespalvelusta tai siihen myönnettyä lykkäystä. Erikoisupseerin tutkinnon on täytynyt korvata nämä vaatimukset Reino Castrénin kohdalla. Vuodesta 1933 lähtien järjestöön otettiin vain suojeluskuntalaisia. Seuraan kelpuutettavien oli vannottava juhlallinen lippuvala, jossa he vakuuttivat uhraavansa työnsä ja elämänsä isänmaan puolesta. Rituaalin suorittajille annettiin myöntämisyjärjestyksen mukaan numeroitu jäsenmerkki. Reino Castrénin valamerkin numero oli 685.

AKS:n perustamiseen vaikutti Neuvosto-Venäjän kanssa käyty kädenvääntö Itä-Karjalasta. Suomi pyrki itsenäisyytensä alkuvaiheissa saattamaan alueen ja sen väestön yhteyteensä ulkopoliittisin keinoin. Valtiollisen tason jatkeeksi suomalaiset kokosivat epävirallisia vapaaehtoisjoukkoja, jotka osallistuivat vuosina 1918–22 aseellisiin yhteenottoihin ja kansannousuihin Vienassa, Virossa, Aunuksessa, Petsamossa ja Inkerinmaalla.

Tarton vuoden 1920 rajasopimusneuvotteluissa Suomi tyytyi esittämään Itä-Karjalalle autonomista asemaa. Neuvosto-Venäjä suostui tähän, mutta käytännön toteutus jäi suomalaisten odotuksia kapeammaksi. Pettymyksestä kumpusi uhma, mutta toisaalta pelko suurta kommunistista naapurivaltiota kohtaan.

Insinööriupseeri Reino Castrén 1908-1981

Vallitsevissa olosuhteissa isänmaalliset järjestöt kasvattivat kannatustaan kansalaisten keskuudessa. Suomenkielisistä miespuolisista ylioppilaista valtaosa eli noin 4000 henkilöä kuului AKS:ään 1930-luvun lähestyessä loppuaan. Heidän joukossaan olivat muun muassa tuleva tasavallan presidentti **Urho Kekkonen** ja pääministeri **Ahti Karjalainen**. Kekkonen tosin erosi liikkeestä 1930-luvun alussa, mutta lähentyi sitä jälleen jatkosodan syttyessä. Akateemiset naiset omaksuivat liikkeen perusajatukset ja toteuttivat niitä perustamassaan sisärjestössään.

Reino Castrén toimi järjestön hallituksen jäsenenä koko 1930-luvun ajan ja oli ajoittain sen varapuheenjohtajana. Hän kävi tässä ominaisuudessa puheenjohtaja **Yrjö Vuorjoen** kanssa puolustusministeri **Jalo Lahdensuon** ja presidentti **Pehr Evind Svinhufvudin** puheilla kesällä 1934. Miehet halusivat keskustella huhuista, joiden mukaan AKS:n jäsenyys kielletään armeijan ammattiupseereilta. Heille selvisi, että näin tulisi käymään, vaikka määräys oli tosiasiassa annettu jo noin kahta kuukautta aiemmin sotaväen päällikkö **Hugo Östermanille**. Toimenpidettä perusteltiin tasavallan presidentin kesäkuussa 1934 antamalla sotilaskäskyllä, joka kielsi armeijan henkilöstöä kuulumasta poliittiseen järjestöön.

AKS:stä kehkeytyi jäsenmääräänsä nähden merkittävä yhteiskunnallinen vaikuttaja, joka ajoi asiaansa radikaaleinkin sanakääntein ja toimintatavoin. Jäsenistön keskuudessa kannatettiin Suur-Suomi – aatetta, jonka mukaan itärajan pitäisi kulkea Vianmereltä Äänisen ja Laatokan kautta

Suomenlahden pohjukkaan. Kiihkeimmissä vaatimuksissa valtakuntaan haluttiin liittää suomenkielisen väestön asuinalueita Virosta, Norjan Ruijasta ja Ruotsin Länsipohjasta.

AKS:n sisäpoliittinen aitosuomalaisuuden vaatimus kohdistui omaan ruotsinkieliseen vähemmistöön ja yliopistoihin. Järjestö muistutti aatteellisesti Italian fasismia ja Saksan kansallissosialismia, mutta syntyi niistä erillään paikalliseksi ilmiöksi ja toimi ilman puolustatusta. Eurooppalaisesta ja suomalaisesta äärioikeistosta se erottautui pyrkiessään lähentämään maan kaikkia yhteiskuntaluokkia ja ihmisryhmiä toisiinsa. Kriittisyyden ja vihamielisyyden pääkohteena oli Neuvostoliitto, joka koettiin uhkana Suomen itsemääräämisoikeudelle.

OSAAMISELLE KÄYTTÖÄ

Armeijan ja AKS:n välit säilyivät upseereiden jäsenyyksiellöstä huolimatta tiiviinä. Järjestöön kuuluvia pidettiin luotettavina ja heidän joukostaan värvättiin useita henkilöitä koulutettaviksi sodanajan erikoistehtäviin.

Reino Castrénin lieenee kiinnitetty huomiota varsin varhaisessa vaiheessa. Hän työskenteli vuodesta 1931 lähtien Valtionrautateiden ratainsinöörinä ja myöhemmin rautatiehallituksen tutkijana. Siviilitoimensa ohessa hän toimitti vuonna 1933 liikennetaloudellisen tutkimuksen *Laatokan – Suomenlahden kanavasunnitelma ja Venäjän kanavarakennus Vienanmeri-Itämeri*.

AKS:n toiminnassa miehen erityisinä mielenkiinnon kohteina olivat maanpuolustus- ja heimotyö. Lähisukulaiskansojen asumaseutuihin perehtymisen myötä hänestä tuli yksi johtavista Itä-Karjalan asiantuntijoista. Hän syventyi tutkijan tarkkuudella alueen talousmaantieteeseen. Ala tarkastelee paikallisia talousjärjestelmiä ja niihin vaikuttavia tekijöitä, kuten infrastruktuuria, keskeisten toimintojen sijainti-ilmastoa, geologiaa ja muita olosuhteita.

AKS hyödynsi tutkimusten tuloksia *Itä-Karjala* – teoksessa, jonka se julkaisi vuonna 1934. Mittava tietopaketti koostui liitekartoista ja muusta sotilastiedustelulle arvokkaasta materiaalista. Kirjasta puuttuu artikkelien tekijätiedot, mutta Reino Castrénin osuutta sisältöön pidetään merkittävänä.

Siviiliammatissa ja järjestötoiminnassa osoitettu aktiivisuus vei miehen vuonna 1935 yleisesikunnan tiedustelu-upseerikurssille. Pari vuotta myöhemmin hän väitteli tekniikan tohtoriksi aiheesta ”Valtionrautateiden tariffipolitiikka 1897–1932.”

Lokakuussa 1939 viisilapsisen perheen isä kutsuttiin muiden asevelvollisten tapaan ylimääräisiin kertausharjoituksiin, jotka muuttuivat marraskuun lopussa todelliseksi sotatilaksi. Hänet sijoitettiin aluksi päämajan tiedusteluosastoon. Vuoden vaihteessa, kun talvisotaa oli käyty toista kuukautta, insinööriluutnantti sai siirron propagandaosastoon.

Reino Castrénin vahvuus organisoijana pääsi oikeuksiinsa yksikössä. Sodan syttyä se alkoi tuottaa Neuvostoliiton vastaista informaatiota, jota suunnattiin erityisesti ulkomaisille tiedotusvälineille. Niiden edustajat hakeutuivat Suomeen, sillä toisaalla maailmassa vallitsi suhteellisen rauhallisen ajanjakso. Sotareporttereiden kautta haluttiin hakea muilta valtioilta myötätuntoa ja välittää maailmalle viestiä pienen kansan urheasta puolustustaistelusta ylivoimaisen hyökkääjän edessä.

Siviileiden ja omien rintamajoukkojen mielialoihin pyrittiin vaikuttamaan uutisoinnilla, jossa korostettiin vihollisen kaatuneiden ja heiltä otettujen sotasaaliiden lukumääriä. Tiedot olivat samansuuntaisia todellisen sotamenestyksen kanssa ja siten vakuuttavia hengenluojia. Suomalaisen operaatioita koskevista tiedotteista sensuroitiin yksityiskohtaisuudet, kuten tapahtumapaikat ja omien joukkojen tarkat tappiot.

Vihollisen taistelutahtoa yritettiin murentaa lentolehtisillä, radiolähetyksillä ja kaiutinkuulutuksilla. Rintamalinjat ylittävissä viestinnässä kyseenalaistettiin sodan mielekkäys ja varoitettiin turhasta kuolemasta, joka koituisi lumisessa maastossa hyökkääjien kohtaloksi. Neuvostoliiton sodanjohtoa ja yhteiskuntajärjestelmää kritisoivaa propagandaa välitettiin erityisesti puna-armeijan riveissä palveleville sukulaiskansojen edustajille. Insinööriluutnantti Castrénin tietoja Itä-Karjalasta ja sen väestöstä lieenee käytetty tiedotteiden laadinnassa hyväksi. Toisen merkittävän kohdeyhmän muodostivat poliittiset toisinajattelijat ja muut vähemmistöt, joita kommunistihallinto oli kohdellut kaltoin.

Talvisodan aikana suomalaisilla heimoaktivisteilla oli yhteyksiä Neuvostoliiton vähemmistökansojen emigrantteihin. Esille nousi ajatus perustaa ukrainalaisista sotavangeista vapaaehtoinen taisteluosasto Suomen armeijan palvelukseen. Reino Castrén esitteli pyynnöstä ehdotuksen päämajalle. Kenraali **Rudolf Walden** torjui esityksen uskoen sen vihasuttavan Stalinia. Marsalkka **C.G. E. Mannerheim** oli hankkeeseen innoton, sillä ukrainalaisemigrantit halusivat perustaa Suomeen kansallisen armeijansa, jota täydennettäisiin Ranskan ja Pohjois-Amerikan siirtolaisilla. Ylipäällikkö näki venäläisten hyökkäyksen torjumisen tärkeämmäksi tehtäväksi kuin ukrainalaisten nationalististen tavoitteiden tukemisen.

Niukoista resursseistaan huolimatta propagandaosasto onnistui tehtävässään niin hyvin, että maaliskuussa 1940 kotirintamalla ihmeteltiin yleisesti rauhan solmimista, vaikka todellisuudessa Suomen armeija taisteli aivan kestokykynsä ääri rajoilla. Propagandan menestystä siivitti vastapuolen tiedotuksen kääntyminen itseään vastaan sekä puna-armeijan leimautuminen hyökkääjäksi kansainvälisen yhteisön silmissä.

Tarina jatkuu seuraavassa Varmistin-lehdessä syksyllä.

Artikkeli on lyhennetty versio Marko Taavilan toimittamasta Härkätietä opintielle -Castrén-suvun henkilöitä ja vaiheita -kirjan tekstistä (Otava 2015).

VARMISTIN 2025

© Päijät-Hämeen Maakuntakomppania